

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2022. november 21.

Az elégtelen koordináció gyengíti az uniós kutatás- és innovációfinanszírozás hatását

Az Európai Számvevőszék új jelentése szerint nem aknázzák ki teljes mértékben az Unió többmilliárd eurós Horizont 2020 kutatási programja és az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) közötti szinergiákat. A 2014–2020-as időszakban még nem állt rendelkezésre az e szinergiák létrehozásához szükséges valamennyi építőelem. Az Európai Bizottság és az uniós országok forrásait kezelő hatóságok nem működnek együtt érdemben, és az alapokat irányító tagállami hatóságok gyakran elszigetelt, széttagozott struktúrákban dolgoznak, amelyek megakadályozzák, hogy az alapokat egymást kiegészítő módon használják fel. Ez gyengíti a kutatáshoz és innovációhoz (K+I) kapcsolódó beruházások végrehajtását és hatását, és akadályozza az európai K+I szakadék megszüntetésére irányuló erőfeszítéseket.

2014 és 2020 között az Unió költségvetésének minden eddiginél nagyobb részét, 12%-át fordította kutatásra és innovációra. Ebből az összegből 76,4 milliárd euró a Horizont 2020 programból, közel 41 milliárd euró pedig az esb-alapokból származott. A számvevők ellenőrizték, hogy a Bizottság, valamint az uniós országok irányító hatóságai megtették-e a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy szinergiákat hozzanak létre az alapok között, biztosítva, hogy azok együtt nagyobb hatást fejtsenek ki, mint amelyet külön-külön tudnának.

„Ebben időszakban, amikor a polgárok olyan sok létfontosságú területen – az oltóanyagok fejlesztésétől az energetikai, zöld és digitális átállásig – függenek az európai kutatóktól és innovátoroktól, arra kell törekednünk, hogy a kutatási és innovációs finanszírozás minél nagyobb hatást gyakoroljon – jelentette ki Ivana Maletić, az ellenőrzést vezető számvevőszéki tag. – Első pillantásra úgy tűnhet, hogy a Horizont 2020 és az esb-alapok két külön világ, amelyeknek nem sok közös pontja van. Mégis igaz, hogy nagyobb hatást érhetnek el, ha kiegészítik egymást. Hogy ez így legyen, már a kezdetektől együtt kell működniük mind a programtervezés, mind a végrehajtás terén.”

A számvevők megállapították, hogy a 2014–2020-as időszakban még nem létezett minden olyan tényező, amely elengedhetetlen volt az alapok közötti szinergiák létrehozásához. Először is, az alapokra vonatkozó szabályok nem voltak megfelelően összehangolva. A Bizottság a 2021–2027-es időszakban lépéseket tett ennek orvoslására, de még nem látható, hogy a változások meghozzák-e a várt hatást. Másodsor, bár a Bizottságon belüli együttműködés javult a 2014–2020-as időszakban, a Bizottság és a tagállamok közötti, valamint a tagállamokon belüli együttműködés gyakran egyenetlen volt. Harmadszor, bár mind a Horizont 2020, mind az esb-alapok által

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

finanszírozott projektekre és kedvezményezettekre vonatkozó információk rendelkezésre állása alapvető fontosságú, az esb-alapokból finanszírozott összes projektről 2022 márciusáig nem létezett átfogó adatbázis. Az azóta bevezetett adatbázis ráadásul még mindig nem kompatibilis a Horizont 2020 adatbázissal. A negyedik tényező az uniós országok irányító hatóságainak szakértelme és irányítási kapacitása volt, amelyek – a Bizottság által nyújtott támogatás ellenére – elmaradtak a kívánatostól.

Ahhoz, hogy a szinergiák megvalósuljanak, már korai szakaszban megfelelően figyelembe kell venni őket a stratégiai tervezési dokumentumokban. A számvevők azonban megállapították, hogy az esb-alapok stratégiai tervezési dokumentumai nem sok utalást tartalmaznak a Horizont 2020-szal való szinergiákra. Emellett a stratégiai dokumentumokban szereplő prioritásokat gyakran túl tágan határozták meg, ami megnehezítette a beruházások összpontosítását és a szinergiák megteremtését. Az egyik szinergiára – az esb-alapokból származó finanszírozásnak a Horizont 2020 projektek K+I-eredményeinek kiaknázására való felhasználására – különösen kevés figyelmet fordítottak. Ennek egyik fő oka az volt, hogy az esb-alapok irányító hatóságai egyszerűen nem tudták, hogyan alakítsanak ki szinergiákat, illetve hogyan találják meg a Horizont 2020 projektek eredményeit. A számvevők szerint ezzel elszalasztották a lehetőséget arra, hogy a K+I eredményeket átültessék a gyakorlatba. További példa a kiválósági pecsét, amely azon pozitívan értékelt Horizont 2020 pályázatok minőségi védjegye, amelyek forráshiány miatt nem részesültek finanszírozásban. A pecsét magában hordozza a lehetőséget annak, hogy megkönnyítse az esb-alapokból történő finanszírozást, azt azonban kevésbé használták ki. Néhány más szinergia – például az esb-alapok által a kutatási központoknak nyújtott támogatás, amely segíti a projekteket a szelektívebb Horizont 2020 finanszírozásért folytatott versenyben – összességében megvalósult.

Háttér-információk

A Horizont 2020 és utódja, a Horizont Európa a kiválóságra törekszik, míg az esb-alapok célja a regionális egyenlőtlenségek csökkentése, többek között a K+I támogatása révén. A közöttük lévő szinergiák különösen a K+I terén lemaradásban lévő országok számára fontosak, mivel lehetővé teszik a Horizont 2020 és az esb-alapok felhasználásának összehangolását, így azok nagyobb hatást tudnak kifejteni, mint önmagukban. A 2021–2027-es időszakban a Horizont Európa és az esb-alapok keretében még több forrást különítettek el K+I-re, és nagyobb hangsúlyt fektettek a szinergiákra.

A „Szinergiák a Horizont 2020 és az európai strukturális és beruházási alapok között: a szinergiák lehetőségét még nem aknazzák ki maradéktalanul” című, 23/2022. sz. különjelentés már elérhető [a Számvevőszék weboldalán](#). A jelentés kiegészíti a Horizont 2020-ban való részvétel bővítését célzó intézkedésekről szóló [15/2022. sz. különjelentésünket](#).

A sajtó rendelkezésére áll:

a Számvevőszék sajtóirodája: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502